Årsmelding 2007

Midt-Agder Friluftsråd

Midt-Agder Friluftsråd

www.midt-agderfriluft.no

Midt-Agder Friluftsråd bestod ved utgangen av 2007 av åtte kommuner; Kristiansand, Søgne, Songdalen og Vennesla i Vest-Agder og Birkenes, Iveland og Evje og Hornnes og Lillesand i Aust-Agder.

Administrasjonen holder til i Tollbodgata 31 i Kristiansand og utgjorde i 2007 3,8 årsverk. Daglig leder er Per Svein Holte.

Midt-Agder Friluftsråds viktigste oppgaver er å fremme et enkelt, allsidig og miljøvennlig friluftsliv gjennom å sikre og tilrettelegge viktige friluftsområder i regionen for allmenheten. Friluftsrådet skal forvalte og drifte friluftsområder og tur- og skiløyper, drive opplæring og aktiviteter og i tillegg informere om og koordinere friluftsmulighetene i medlems-kommunene.

Foto:
Kjetil Fossheim, Midt-Agder Friluftsråd
Monica Roland, Midt-Agder Friluftsråd
Astri Gabrielsen, Midt-Agder Friluftsråd
Sissel Cecilie Lind
Pål Alfred Larsen, Fylkesmannen i Vest-Agder (side 10)
Eirik Vigsnes, Mediepartner (side 3)

Forside: Direktesendt radiointervju fra bursdagsfeiring av Friluftsloven 50 år i Helleviga.
Bakside: Nissefest i desember i Helleviga.

Bjørn Ropstad

ÅRET 2007

Aktiviteten i Midt-Agder Friluftsråd har tradisjonen tro også vært høy i 2007. Av større prosjekter som er igangsatt for publikum nevner jeg Helse i hundremeterskogen og 58 grader nord. I Ogge har vi inngått avtale om kjøp og leie av områder for etablering av naturskoleleir. Her er arkitekt engasjert og vi håper at byggingen kan begynne høsten 2008. Arbeidet for etablering av dagsturhytte på Sødalsmyra fortsetter, sammen med Kristiansand og Oppland Turistforening og Statskog. Enkelte store og tunge prosjekter tar lenger tid enn først forutsatt, men vi har ambisjoner om spennende resultater i 2008.

I 2007 feiret vi at Friluftsloven har eksistert i 50 år. I den forbindelse feiret Midt-Agder Friluftsråd "Friluftsbursdag" i Helleviga i juni sammen med over 450 skoleelever og flere ordførere og andre politikere. Vi har gjennom hele året hatt fokus på friluftsloven og dens betydning.

Kristiansand og Midt-Agder var arena for den årlige " Landskonferanse Friluftsliv ". Her var over 200 deltakere. Midt-Agder Friluftsråd deltok i ressursgruppen for gjennomføringen av konferansen. For Midt-Agder Friluftsråd var konferansen nyttig, også for oss politikere som fikk et godt innblikk i problemstillinger rundt friluftsliv og helse, universell utforming og friluftsliv for funksjonshemmede og utfordringer for allemannsretten.

"Styret vil gi honnør til administrasjonen for god innsats og kreativ tenkning, pågangsmot og ekte interesse for arbeidet som utføres."

I løpet av de siste årene har Midt-Agder Friluftsråd fått øket antallet medlemskommuner fra 4 til 8. Blant annet på grunnlag av dette var det nødvendig med en gjennomgang av organisasjonen og en revisjon av vedtektene. Dette har vært arbeids- og tidkrevende. I løpet av 2007 ble ny organisering etter kommunelovens § 27, samt de nye vedtektene behandlet og vedtatt i kommunestyrene. Vi er godt fornøyd med resultatet der rollefordelingen mellom styret, arbeidsutvalg og administrasjonen er blitt tydeliggjort.

Midt-Agder Friluftsråd er ofte fremme i media og blir ofte benyttet som en ressurs i friluftssaker. Medieprosjektet, som nå er avsluttet, har medvirket til dette. Det har også lagt et fundament Midt-Agder Friluftsråd arbeider videre ut i fra. Antall treff på www.midt-agderfriluft.no viser at mange har interesse for våre friluftstilbud. Særlig bra besøkt er den kontinuerlig oppdaterte føremeldingssida.

Styret ønsker at Midt-Agder Friluftsråd skal framstå som en forlenget arm av deltakerkommunenes friluftsarbeid, samt være en interkommunal koordinator. Det er også avgjørende at man er åpen for nye samarbeidskonstellasjoner og vi ønsker å være i forkant av nye regionale strukturer.

Styret vil gi honnør til administrasjonen for god innsats og kreativ tenkning, pågangsmot og ekte interesse for arbeidet som utføres.

Midt-Agder Friluftsråd har årlig mottatt tilskudd fra ulike offentlige aktører til gode prosjekter. En utfordring i denne sammenhengen er at godt gjennomførte prosjekter ofte medfører oppgaver knyttet til drift. Dette er en politisk sak som det er viktig å ha fokus på.

Jeg vil også nevne uten kommunenes og fylkeskommunenes faste kontingenter hadde det vært umulig å hente inn så mye prosjektmidler som vi nå gjør.

Det er også hyggelig og ikke minst viktig at Lillesand kommune ble med i Midt-Agder Friluftsråd i 2007. Med dette ble en viktig del av regionen med i samarbeidet for å forvalte og tilrettelegge friluftslivet til felles beste for hele regionen.

Bjørn Ropstad
Styreleder

FOR ALLE: Du kan padle og grille hvor som helst i utmark. Friluftsloven i Norge er helt unik, sier Astri Gabrielsen og Per Svein Holte i Midt-Agder Friluftsråd. Pål Afred Larsen, senioringeniør hos Fylkesmannen i Vest-Agder, mener folk flest bør sette seg inn i hva de har rett til. FOTO: ROAR GREIPSLAND

Friluftа er for alle

Takket være Friluftsloven har du lov til det meste. Nå har vi hatt den i 50 år.

– Takket være Friluftsloven kan du padle kano og brenne bål i utmark, plukke bær og fiske ørret med stanga. Mulighetene er mange, sier friluftskonsulent Astri Gabrielsen i Midt-Agder Friluftsråd.

SAMMEN MED daglig leder Per Svein Holte og senioringeniør Pål Alfred Larsen hos Fylkesmannen i Vest-Agder, forteller hun om hvilke muligheter du og jeg har gjennom Friluftsloven. I år fyller loven 50 år, og i like mange år har den gitt folk en trygghet for hva de kan og ikke kan gjøre i naturen. I realiteten var det en hevdvunnen rett som ble lovfestet for 50 år siden.

– Selv på verdensbasis er Norge helt i toppen når det gjelder den såkalte allemannsretten, sier Holte. Allemannsretten innebærer kort fortalt at alle fritt kan ferdes på andres eiendom i utmark. Trioen har tatt padleårene fatt på Ogge. Her nyter de retten til å ferdes i idyllen med en mengde småholmer og vakre nes. Her og andre steder i utmark kan du gå i land, koke kaffe på bålet og gjøre en rekke ting uten å komme i konflikt med noen.

– I innlandet skaper ferdsel i utmark få konflikter, og her er det også færre tvilstilfeller om hva som defineres som inn- eller utmark, sier Pål Alfred Larsen. Men selv der hvor det har oppstått konflikter, særlig i strandsonen, er det domsavsigelser som viser at allemannsretten står sterkt.

DRAR DU PÅ SKOGEN med telt, kan du fritt slå det opp i to døgn uten å spørre noen om lov, forutsatt at du er 150 meter unna bebyggelsen. På høyfjellet kan du gjøre det lengre, men bruk sunn fornuft for hvor lenge du blir der, anbefaler Larsen. Har du en drømmeplass i skjærgården, gjelder regelen om to døgn.

– Men vær oppmerksom på at på enkelte områder i skjærgården er teltslaging forbudt, fordi stedene da

LOVLIG: Telt kan du slå opp hvor som helst i utmark, og du kan være der i to døgn. FOTO: ROAR GREIPSLAND

FISKER: Er du under 16, er fiske gratis, er du eldre, må du ha tillatelse fra grunneier, og løse fiskekort. ARKIVFOTO

PÅ HESTERYGGEN: Ri kan du på alle veier og stier i lavlandet, og hvor som helst i høyfjellet. ARKIVFOTO

LOV: Selv utenfor bålforbudstiden kan du få kaffien på kok. Ta med primus og skjermkant. FOTO: ROAR GREIPSLAND

> *På verdensbasis er Norge i toppen når det gjelder allemannsretten.*
>
> **Per Svein Holte i Midt-Agder Friluftsråd**

blir okkupert for andre brukere, fortsetter trioen.

Og dersom du vil koke kaffe på bål, så ikke gjør det direkte på svabergene. De sprekker opp og ødelegges, sier Astri Gabrielsen. Til slutt har hun et hjertesukk; grav ned dopapiret. Folk flest tror det råtner etter noen dager, men naturen er ikke alltid så rask som du tror.

Tekst: **Roar Greipsland**
roar.greipsland@fvn.no - 38 11 32 17

TURSPØRSMÅLET

Forrige ukes spørsmål:
Hvilken var Jotunheimens første turisthytte?
Svar: Spiterstulen
Vinner: Frank S. Olsen, Metallveien 30B, 4600 Kristiansand
PREMIE: Den heldige vinneren får et eksemplar av Midt-Agder Friluftsråds turguide Veiviseren. Dette var siste spørsmål i vår turkonkurranse. Vi takker alle som har deltatt. Turtipset tar ferie og kommer tilbake i august. God tursommer!

Dette har du lov til å gjøre:

- Gå til fots eller på ski i utmark, og i innmark på vinterstid.
- Sykle på veier og stier i lavlandet, og hvor som helst i høyfjellet (ta hensyn til vegetasjonen).
- Ri på veier og stier i lavlandet, og hvor som helst i høyfjellet.
- Sette opp telt i to døgn i lavlandet (i utmark) så lenge du er minst 150 meter fra hus. I høyfjellet kan du være lenger. Hvor lenge må du vurdere, men vis hensyn.
- Ro, padle, seile på innsjøer og elver. På sjøen og i vann større enn to kvadratkilometer kan du ferdes med motorisert kjøretøy.
- Fiske i sjøen.
- Er du under 16 år kan du fiske gratis i vann, men fiskekort må løses dersom det er tilrettelagt for fiske.
- Er du over 16, må du ha tillatelse av grunneier, og løse fiskekort.
- Plukke bær, sopp, urter og røtter. (Det er unntak for molter av økonomisk verdi i Finnmark).
- Brenne bål så lenge du ikke tar av friskt trevirke og er utenom bålforbudstiden fra 15. april til 15. september.

Du har plikt til å:

- Ferdes varsomt. Ta hensyn til naturen, grunneieren og andre som ferdes i området.
- Ta hensyn til lokale variasjoner og restriksjoner som kan gjelde for eksempel i friområder.
- Ferdes sporløst. Det vil si at du må ta med deg søppel hjem, og bryte opp bålplassen slik at den ikke er synlig for de neste som kommer.

Utmark og innmark:

- Innmark defineres som jordbrukets arealdel, hvor det er eng, kulturbeite, dyrket mark, skogplantefelt, hustomter og gårdsplasser.
- Et jorde eller en plen ned til sjøkanten er også innmark, men du har likevel lov til å gå langs stranda eller svaberget selv om det er bolig eller hytte like ovenfor.
- Derimot har du ikke lov til å slå deg ned her, bade eller raste dersom det er til sjenanse for den som eier stedet.

Selv om ferdselsretten står sterkt i strandsonen, må du vise hensyn til de som eier stedet. **KILDE: TOM EGERHEI**

Organisasjon

Bakgrunn

Organisert friluftsliv har lange tradisjoner i vår region. 17. april 1939 blei Kristiansand og Omegns Friluftsråd stifta. Det het at Friluftsrådet er et frivillig fellesorgan for Vest-Agder fylke, Kristiansands by, Oddernes, Randesund og Søgne herreder, samt interesserte organisasjoner og foreninger som har sitt virke innen de nevnte kommuner. Betegnelsen Midt-Agder Friluftsråd ble brukt fra reorganiseringa i 1962.

Midt-Agder Friluftsråd bestod i 2007 av kommunene Kristiansand, Søgne, Songdalen og Vennesla i Vest-Agder og Evje og Hornnes, Iveland, Birkenes og Lillesand i Aust-Agder. Lillesand ble medlem fra 01.01.2007.

Formål

- Friluftsrådets oppgave er i samarbeid med medlemskommunene, offentlige etater på ulike nivå og ulike organisasjoner å:
- Arbeide for å fremme et enkelt, aktivt, allsidig og miljøvennlig friluftsliv og for å bevare natur- og kulturverdier.
- Arbeide for sikring og tilrettelegging av regionalt viktige friluftsområder.
- Arbeide for hensiktsmessig forvaltning og drift av regionale friluftsområder, herunder regionale turløyper og skiløyper.
- Informere om og koordinere friluftsmuligheter i regionen.
- Arbeide for opplæring og aktivitet med basis i regionens friluftsmuligheter.
- Avgi uttalelser i viktige saker som berører friluftslivet, herunder plansaker.
- Arbeide med andre friluftssaker av regional karakter.
- Verne om allemannsretten som forutsetning for friluftslivet.

Finansiering

- Hver kommune betalte i 2007 kr 10 per innbygger.
- Aust- og Vest-Agder fylkeskommuner betalte 3 kr per innbygger for deltakerkommunene.
- Administrasjonstøtte fra Friluftsrådenes Landsforbund.
- Driftsmidler til Friluftsparken fra Miljøvernavdelingen hos fylkesmannen i Vest-Agder.
- Prosjektstøtte fra fylkeskommunene, Fylkesmennene, Friluftsrådenes Landsforbund, Partnerskap for folkehelse, spillemiddelordninga, kommunene og næringslivet.

Styret

- Formannskap/kommunestyre oppnevner representanter til styret.
- Hver representant har personlig varamann.
- Leder og nestleder velges av styret.
- Det blei avholdt fem styremøter i 2007.

Midt-Agder Friluftsråds styre i 2007:

Iveland kommune

Øyvind Honnemyr (Sp)
Ny: Viggo Asheim (Frp)
Ny vara: Gunnar Skripeland (Ap)

Evje og Hornnes kommune

Bjørn Ropstad (Krf.), styreleder
Vara: Endre Revsnes (Sp)
Ny: Bjørn Ropstad (Krf.), styreleder
Ny vara: Nils Gjermund Østerhus (Sp)

Birkenes kommune

Harald Vestøl (H)
Vara: Ole Tobias Haugland (Ap)
Ny: Ole Tobias Haugland (Ap)
Ny vara: Harald Vestøl (H)

Kristiansand kommune
Jan Oddvar Skisland (Krf)
Vara: Hege Witzøe Tallaksen (H)
Ny: Dag Vige (V)
Ny vara: Kristine Birkeland (H)

Songdalen kommune
Stein Vidar Eikhom (Frp)
Vara: Arna Olly Kristensen (Ap)
Ny: Stein Vidar Eikhom (Frp)
Ny vara: Per Steinar Nilsen (Ap)

Søgne kommune
Torfinn Kleivset (Krf.), styrets nestleder
Vara: Torunn Kristiansen (SV)
Ny: Torfinn Kleivset (Krf.), styrets nestleder
Ny vara: Erik Hagerup Andresen (H)
Ny vara: Torunn Kristiansen (SV)

Vennesla kommune
Ole Wilhelmsen (Ap)
(Fast representant etter Svein Robstad (H))
Ny: Eivind Drivenes (Sp)
Ny vara: Torill Bransdal (Krf)

Lillesand kommune
Arne Thomassen (H)
Ny: Tor Audun Danielsen (V)
Ny vara: Arne Thomassen (H)

Arbeidsutvalget
- Tilrettelegger saker for styret.
- Én representant fra hver kommuneadministrasjon. Kristiansand kommune har to representanter.
- De enkelte kommuners administrasjon oppnevner representanter.
- Det blei avholdt fem møter i arbeidsutvalget i 2007.

Arbeidsutvalget bestod i 2007 av:

Iveland kommune
Rådmann Bente Skaare Urdal
Vara: Kulturleder Finn Terje Uberg

Kristiansand kommune
Miljøvernsjef Øystein Holvik
Naturforvalter Trond Johanson
Vara: Parksjef Svein Ole Breland

Songdalen kommune
Miljøvernleder Thor Skjevrak
Vara: Skogbrukssjef Terje Abusland

Søgne kommune
Avd.ing. Arnfinn Håverstad
Vara: Arbeidsleder Tor Otto Kjær

Vennesla kommune
Park- og idrettsjef Jûrgen Orf
Vara: Kultursjef Aslak Wegge

Evje og Hornnes kommune
Enhetsleder Torgeir Hodne
Vara: Kontorsjef Svein Olav Ween

Birkenes kommune
Kultursjef Wenche Flå Eieland
Vara: Miljøvernrådgiver Anne Mette Hope

Lillesand kommune
Enhetsleder Camilla Espedalen
Ny: Avdelingsingeniør Ingvild Møgster Lindaas

Midt-Agder Friluftsråd
Daglig leder Per Svein Holte, leder

Administrasjonen - personalet
Daglig leder
Per Svein Holte i full stilling

Friluftslivskonsulent
Kjetil Fossheim i full stilling, hvorav 50 % for Kristiansand Folkehelseforum

Friluftslivskonsulent
Astri Gabrielsen i fulltids engasjement fram til utgangen av 2008

Sekretær og prosjektmedarbeider
Monica Roland fast ansatt fra 01.02.2007 i 80 % stilling

Vaktmester
Helge Andersen på timebasis i Friluftsparken i Søgne

IT-ansvarlig
Sevrin Robstad på timebasis

Vaktmesterassistent
Sissel Cecilie Lind, leid inn via NAV

Sommerhjelp i Friluftsparken
Studenter ca 1,5 månedsverk

Friluftsrådenes Landsforbund
Midt-Agder Friluftsråd er knytta til Friluftsrådenes Landsforbund. Vi betaler medlemskontingent og mottar administrasjons- og prosjektstøtte.

Fylkesvaraordfører Toril Runden (Ap) representerer Midt-Agder Friluftsråd i Friluftsrådenes Landsforbunds styre.

Turområder

Friluftsparken i Søgne

Mangfoldig friluftsområde på cirka tusen mål. Omfatter Helleviga, Romsviga, Lilleviga, Donevann, Paradisbukta, Langeviga, Lauviga, Paradisholmene, Tjamsøyene, Langøyene og andre småholmer. Området eies av Midt-Agder Friluftsråd, Direktoratet for naturforvaltning og Vest-Agder fylkeskommune. I tillegg er det inngått servituttavtaler med grunneiere. Midt-Agder Friluftsråd drifter hele Friluftsparken, utenom bygningene i Romsviga og Lilleviga, som driftes av Vest-Agder fylkeskommune.

Helleviga

Gammelt kystbruk med store sjønære arealer kjøpt av Midt-Agder Friluftsråd i 1973. I stor grad tilrettelagt med universell utforming. Se også naturskole.

2007

- Sommerkafé drevet av politikere og administrasjon i medlemskommunene og ansatte i friluftsrådet. En sommer med mye dårlig vær, noe også omsetningen bærer preg av.
- Utleie av Kystled-båt
- Friluftsbursdag 19. juni, ca 450 deltakere
- Naturlostur "Donevandring" 26. juli. ca 20 deltakere i regnvær
- Naturlostur " Friluftsnisser i Helleviga " 11. desember ca 70 deltakere
- Huset malt og ny trapp bygget
- En del kledning reparert og skiftet på hovedhuset
- Steinbrygga reparert
- Ny sand på alle strendene
- Ny vannpumpe
- Forebyggende tiltak og vakthold i forbindelse med skoleavslutninger og fare for fyll og hærverk
- Taket reparert på låven + noe ekstra maling
- Hogd, ryddet og merket opp løyper
- Stor opprydding i lavvoleir
- En ny lavvo
- Skiftet ut noen benker og bord
- Stelt og vedlikeholdt til beste for folk i regionen

Vegen videre

- Nye griller
- Nye benker og bord
- Generelt stell og vedlikehold
- Se også naturskole

Ny steinbrygge i Lilleviga i Friluftsparken i Søgne.

Romsviga og Lilleviga

Gammelt kystbruk kjøpt av Vest-Agder fylkeskommune i 2004. Fylkeskommunen drifter bygningene, Midt-Agder Friluftsråd drifter uteområdene.

2007

- Universelt utforma do i Romsviga-Lilleviga
- Steinbrygge i Lilleviga
- Stienettet utvidet
- Velkommen skilt i Romsviga
- Hogd og ryddet for å åpne opp og bedre lysforhold og utsikt
- Vest-Agder fylkeskommune gjør et stort arbeid med å restaurere husene i Romsviga og Lilleviga
- Stelt og vedlikeholdt til beste for folk i regionen

Vegen videre

- Hogge og rydde
- Planlegge rehabilitering av frukthagen i Romsviga
- Generelt stell og vedlikehold

Donevann

Direktoratet for naturforvaltning og Midt-Agder Friluftsråd eier områdene sør og vest for Donevann og Donevannsholmen. Turløype rundt vannet og gapahukleir i vestenden av vannet. Se også naturskole.

2007

- Turstinettet er utvidet og utbedra
- Bygd klopper og rekkverk langs stien rundt Donevann
- Skiftet og reparert torvtak på gapahuker
- Oppgrusing av vegnettet i leiren
- Oppgrusing og rydding på og langs vegen fra Berge
- Stelt og vedlikeholdt til beste for folk i regionen

Vegen videre

- Utvide stinettverket
- Generelt stell og vedlikehold
- Se også naturskole

Øvrige deler av Friluftsparken

2007

- Påfyll av sand i Lauviga
- Hogd og ryddet i Lauviga og Langeviga
- Stelt og vedlikeholdt til beste for folk i regionen

Vegen videre

- Rydding i Lauviga og Langviga
- Rydde og tilrettelegge på nyervervet friområde ved Lauviga
- Generelt stell og vedlikehold

Økonomisk bidrag til Friluftsparken i Søgne fra: Fylkesmannen i Vest-Agder, Vest-Agder fylkeskommune, Direktoratet for naturforvaltning, spillemiddelordninga. Velvillig sponsorstøtte fra Anleggsvirksomhet.

I de senere år har det vært et tiltagende problem i Friluftsparken, og særlig på parkeringsplassene, at det dumpes søppel. Verste tilfelle hittil var da det før jul ble hensatt en gammel buss full av søppel på parkeringsplassen ved Langeviga. Forholdet ble anmeldt og politiet oppklarte saken slik at bussen ble fjernet etter noen uker. Midt-Agder Friluftsråd vil heretter anmelde denne typen miljøkriminalitet.

Østre Randøya

Gammel forsvarseiendom kjøpt av Kristiansand kommune i 2004. Bygningene på øya disponeres av lag og foreninger. Midt-Agder Friluftsråd koordinerer lag og foreningers felles arbeid og kommunikasjon med kommunen. Midt-Agder Friluftsråd disponerer Vokterboligen, hvor det er kafé i sommersesongen.

2007

- Randøya-dagen arrangert 17. juni. Alle lag og foreninger bidro og Midt-Agder Friluftsråd koordinerte arbeidet. Mangfold av aktiviteter, cirka 200 deltakere.
- Sommerkafé fra Vokterboligen hele sesongen. Drevet på dugnad av politikere og administrasjon i Midt-Agder Friluftsråds medlemskommuner. Dårlig vær gav lavere omsetning enn tidligere år.
- Istandsetting av uthus er vurdert, blir foreløpig for kostnadskrevende.
- Kjøpt ny Pionér 16 fot med motor
- Se også naturskole

Vegen videre

- Fortsatt koordinatorvirksomhet
- Fortsatt sommerkafé
- Bidra til videreutvikling av øya
- Se også naturskole

Minoritetstur på Randøya

Fjellmannsvegen

Tusenårig ferdselsveg fra Setesdal til kysten. Merka løype fra Slettefet i Hornnes til Kjerrane i Kristiansand. Kartbrosjyre selges.

2007

Løypa gjennomgått og ny merking er foretatt. Takk for god innsats fra Bringsvær Leirskole og Erik Peersen.

Vegen videre

Se Hovedturløypa

Hovedturløypa Kjerrane – Stemmen

21 km turløype/skiløype i bymarka vest i Kristiansand.

2007

- En kort periode var det også i 2007 mulig å gå på ski i oppkjørte løyper
- Løypa gjennomgått til fots og på sykkel
- Engasjert entreprenør til rydding
- Gjennomført vellykket naturlostur sammen med Oddersjaa IL

Vegen videre

- Større fokus på Hovedturløypa gjennom profilering og arrangement
- Bidrag til løypekjøring
- Gjennomgå avtaler med grunneierne
- Arbeide for økt dugnadsarbeid i idrettsklubbene og etablere vedlikeholdsavtaler
- Utrede alternativ bruk, for eksempel sykkel

Økonomisk og praktisk bidrag til løypekjøring i Hovedturløypa fra: Kristiansand kommune.

Otra elvepark

Omfatter naturområdene fra Kilefjorden til utløpet av Otra, med blant annet Fjellmannsvegen, Drivenesheia, Hoveturløypa, Bymarka vest, Nasjonal Sykkerute Nr. 3, Skråstadheia, Jegersberg og Odderøya.

2007

- Flere organisasjoner og institusjoner bidrar til kontinuerlig utvikling av områdene
- Kartbrosjyre til utdeling
- Klassesett med kanoer og div utstyr innkjøpt til Gåseflå leiren, se naturskole
- Bygget utstyrsbod ved Gåseflå, se naturskole

Vegen videre

- Arbeide videre på vannbaserte aktiviteter
- Arbeide gjennom Vassdragsrådet for Nedre Otra for økte friluftsaktiviteter i Elveparken
- Se Naturskole Gåseflå, Dagsturhytta på Sødalsmyra, Hovedturløypa, Skråstadheia

Tradisjonsrik Naturlostur i Skråstadheia.

Skråstadheia

Viktig friluftsområde mellom Vennesla og Kristiansand, omfatter også Skråstadheia naturreservat. Midt-Agder Friluftsråd er medspiller i forhold til utvikling av området.

2007

- Avsluttet turveiprosjektet mellom Øygardstjønn og Kyrtjønn
- Bidratt til utarbeidelse av Flerbruksplan for Skråstadheia
- Kartlagt utviklingstiltak for friluftsliv
- Se også dagsturhytta på Sødalsmyra

Vegen videre

- Bidra til videreutvikling av området
- Se også dagsturhytta på Sødalsmyra
- Flerbruksplanen legges frem for politisk behandling i Kristiansand i mai 2008
- Bidra til å gjennomføre prioriterte tiltak i planen

Økonomisk bidrag til turvegen mellom Kyrtjønn og Øygardstjønn: spillemiddelordninga, Kristiansand kommune, Statskog, Miljøvernavdelinga hos Fylkesmannen i Vest-Agder.

Tilretteleggingstiltak

Sykkel
Interessen for sykkel som en del av friluftslivet er økende og er derfor et av Midt-Agder Friluftsråds satsningsområder.

Nasjonal Sykkelrute nr. 3
Sykkelrute fra Kristiansand til Hovden og Haukeliggrend.

2007
- Sykkelguiden selges fortsatt. Finnes på norsk, tysk og engelsk
- Ruta presenteres på norsk, engelsk og tysk på vår nettside
- Det er arrangert flere organiserte turer
- Skoleverket benytter ruta i leirskolesammenheng
- Midt-Agder Friluftsråd samordner interessene langs ruta
- Midt-Agder Friluftsråd markedsfører ruta i ulike sammenhenger

Vegen videre
- Ivareta friluftsinteressene i forhold til utbyggingsplaner
- Samarbeide tettere med Setesdalsbanen og andre næringsaktører
- Medvirke til at busstilbudet for syklister blir bedre
- Utvikle regionale ruter med Nasjonal Sykkelrute nr. 3 som stamme

Nasjonal Sykkelrute nr. 1
Ruta følger kystlinja gjennom Midt-Agder regionen og er en del av det europeiske samarbeidet North Sea Cycle Route, Nordsjøruta.

2007
- Salg av kartbrosjyre
- Midt-Agder Friluftsråd har ulike tiltak i tilknytning til traséen, eks. 58°NORD
- Midt-Agder Friluftsråd markedsfører ruta i ulike sammenhenger

Vegen videre
- Midt-Agder Friluftsråd ønsker å bidra til videreutvikling av ruta
- Utvikle regionale ruter med Nasjonal sykkelrute nr. 1 som stamme

Regionale sykkelruter
2007
- Aktuelle traseer er sykla gjennom og kartlagt
- Noe finansiering er på plass
- Deltar i samarbeid med Telemarksveien

Vegen videre
- Arbeide videre med finansiering og prosjektorganisering
- Inngå samarbeid med aktuelle aktører om videreutvikling av ruter
- Utvikle regionale ruter men Nasjonale Sykkelruter nr. 1 og nr. 3 som stammer

Ski og skiløyper
Vinteren 2006/2007 gav oss en lang og god skisesong i hele regionen. Parkvesenet i Vennesla og Kristiansand, samt Midt-Agder Friluftsråd sto for løypekjøringa. Media retta et sterkt fokus på oppkjøring av løypene med hensyn til ulike stilarter. Dette medførte at flere løyper ble kjørt opp både for klassisk og fristil. Utvikling og drift av regionale skiløyper er et satsingsområde.

2007
- Drift av føremelding på vår nettside www.midt-agderfriluft.no og på telefon 38 07 00 02
- Første føremelding 19.12.2006 og siste føremelding 08.03.2007
- Totalt ble føremeldingene oppdatert 299 ganger
- Midt-Agder Friluftsråd har bidradd med midler til utvikling og drift av skiløypene i Vennesla
- Midt-Agder Friluftsråd har bidradd med midler til utvikling og drift av skiløypene i Evje og Hornnes
- Flere løypetraseer ble kjørt for flere stilarter
- Gått opp mulig ny løype mellom Sandripheia og Skarpengland
- Ski og skimuligheter fikk bred pressedekning

Følgende skiløyper i Midt-Agder Regionen er definert som regionale skiløyper:

- Løypene på Drivenesheia
- Løypene på Lauvås
- Hovedturløype Stemmen – Kjerrane
- Høgås - Gautestad-området
- Øynaheia

Vegen videre

- Arbeide for bedre parkeringsmuligheter ved regionale skiløyper
- Søke å samordne og effektivisere vedlikeholds-arbeid og drift av regionale løyper
- Medvirke til opprusting av Lauvåsveien
- Bidra til utvidelse av løypenettet på Lauvås – muligheter for rundløype
- Utrede mulighet for løype fra Lauvås mot Myrane i Marnardal
- Fortsette generell utbedring av løypenettet
- Vurdere nye alternativer for løypetraseer som egner seg for sporlegging for både fristil og klassisk
- Arbeide videre for sammenkopling av løypene på Sandripheia og løypenettet fra Skarpengland mot Moseidvarden og Naspeløypa
- Drifte og videreutvikle føremeldingstilbudet.
- Skaffe økonomiske midler til tiltakene

Sandripheia Fritidspark

Fritidsparken har godt besøk når snøforholdene er gode. Parken er arena for ulike skiaktiviteter, både for aktive og den jevne turgåer benytter anlegget. Sandripheia Fritidspark eies av Kristiansand, Vennesla, Søgne og Songdalen kommuner.

2007

- Daglig leder i Midt-Agder Friluftsråd har møtt på styremøtene i Sandripheia Fritidspark
- Midt-Agder Friluftsråd har utført sekretæroppgaver
- Forslag om tettere samarbeid mellom Sandripheia Fritidspark og Midt-Agder Friluftsråd er behandlet politisk i eierkommunene
- Der utarbeides en samarbeidsavtale hvor Midt-Agder Friluftsråd tar på seg ansvaret for administrasjon og videre utvikling av anlegget. Det opprettholdes to organisasjoner med adskilt økonomi.
- Kommunene har oppnevnt de samme representantene til styrene i Sandripheia Fritidspark og Midt-Agder Friluftsråd
- Vennesla og Kristiansand kommune kjører løyper
- Det kjøpes vaktmestertjenester på helårsbasis av Vennesla kommune

Vegen videre

- Midt-Agder Friluftsråd overtar ansvar for drift og videre utvikling fra 01.01.2008
- Man utreder muligheter for helårsaktiviteter i Sandripheia Fritidspark
- Organisering av drift evalueres

Kystled

Utleie av tradisjonelle bruksbåter og enkle hytter.

2007

- Sekretariatet er flytta fra Midt-Agder Friluftsråd til Bragdøya kystlag
- Båten Lista er leid ut i Helleviga. Den er leid ut to ganger i løpet av sommeren.

Vegen videre

- Bistå Bragdøya Kystlag
- Medvirke i et eventuelt arbeid for å revitalisere Kystleden
- Opplyse om tilbudet på våre nettsider

Prosjekter

Naturskole

Leirsteder med overnattingsfasiliteter til cirka førti i hver leir, undervisningsmateriell og pedagogiske opplegg knyttet til friluftsliv, natur og lokal kulturhistorie. Gratis for skolene i regionen, andre brukere leier for overnatting. Midt-Agder Friluftsråd bidrar med pedagogisk og friluftsfaglig kompetanse i ulike samarbeidsprosjekter, herunder Folkehelseforum og Universitetet i Agder. Formidling av og rådgivning i forhold til Friluftsrådens Landsforbund storsatsing overfor skole, Læring i friluft.

Naturskole Helleviga

Lavvoleir med ildsteder. Låve med klasserom og utstyrsbod. Utstyr og materiell innen temaene naturfag - kyst, friluftsliv, fysisk aktivitet, geologi og steinalder.

2007

- Videreutvikling naturskole – oppgradering av materiell
- Geologi – steinsamlinger, informasjonsfolder og CD-rom for skoleverket
- Utbedringer av lavvoleir og låve
- Lærerkurs "Læring i friluft – Helleviga"; kystbiologi, tauaktivitet, historie
- 1449 skoleelever og lærere
- 37 utlån av leir til skole
- 1547 øvrige brukere (forening/lag)
- 24 utleie til forening/lag
- Stort antall uregistrerte dagsbesøk

Vegen videre

- Videreutvikle undervisningsmuligheter, materiell
- Kurs for lærere
- Forprosjekt nytt leirsted

Naturskole Donevann

Gapahukleir, utstyrsbod, aktivitetsløype og kanoer. Naturfaglig og kulturhistorisk undervisningsmateriell.

2007

- Lærerkurs "Læring i friluft – Donevann"; bål og mat, kano, historie
- Nye torvtak på gapahuker
- Forbedringer av stier
- Nytt kanostativ, nytt undervisnings- og sikkerhetsmateriell
- 1254 skoleelever og lærere
- 37 utlån av leir til skole
- 295 øvrige brukere (forening/lag)
- 15 utleie til forening/lag
- Stort antall uregistrerte dagsbesøk. Leiren er mye brukt som turmål for allmennheten.

Naturskole i Helleviga – lærerkurs ved Midt-Agder Friluftsråd.

Vegen videre

- Forbedre undervisningsmuligheter og utvikle nye pedagogiske konsepter
- Bygge ny taubasert aktivitetsløype
- Utvide kanotilbudet, vurdere andre farkoster
- Kurs for lærere

Naturskole Gåseflå

Gapahukleir med kanoer langs Setesdalsbanen, Nasjonal sykkelrute nr. 3 og Otravassdraget.

2007

- Kanoer, kanostativ og utstyrsbu
- Leirutstyr og utstyr til aktiviteter på vann
- Videreutvikle undervisningsmuligheter og temaer
- 552 skoleelever og lærere
- 20 utlån av leir til skole
- 165 øvrige brukere (forening/lag)
- 6 utleie til forening/lag
- Stort antall uregistrerte dagsbesøk og overnattinger

Vegen videre

- Utvikle pedagogiske konsepter, tematiske undervisningsopplegg
- Utnytte Otra og Kilefjorden
- Kurs for lærere

Naturskole Østre Randøya

Planer om å bygge leir for naturskole på Østre Randøya med tema kyst og ferdselsmuligheter på sjøen.

2007

- Vurdering av leirsted og muligheter
- Randøya avventes, Ogge prioriteres

Vegen videre

- Utbedre låven som utstyrsbase
- Vurdere alternativer til overnatting
- Diverse utstyr til naturskole

Naturskole Ogge

Prosjekt for å bygge naturskoleleir i Ogge med tema ferdsel på vassdrag, lokal natur- og kulturhistorie. Leiren skal være universelt utformet. Det er gitt økonomisk bidrag til leiren i Ogge fra Sparebankstiftelsen DnB NOR.

2007

- Anskaffet tomt på Digeholmane i Birkenes gjennom kjøp og leie (DN)
- Igangsatt arkitekt med utforming av leirsted og infrastruktur
- Søknader om offentlige godkjenninger og tillatelser
- Søknader for finansiering

Vegen videre

- Igangsette oppføring av leir, parkering, brygger
- Skoletilpasset utstyr og materiell for formidling av ulike temaer; friluftsliv, lokalhistorie, vann og vassdrag
- Kurs for lærer
- Arrangement for elever/andre

Diverse naturskoleaktiviteter

2007

Informasjon

- Tilgjengeliggjort informasjon på nettsiden www.midt-agderfriluft.no
- Gitt tilbud om kjøp av Læring i friluft til alle lærerne i våre medlemskommuner
- Utviklet og tatt i bruk digitalt bookingsystem for naturleirene
- Presentasjon av friluftsrådet ved friluftslivskonferanse på Høgskolen i Telemark
- Medarrangør på Statskog og DNTs Opptur 2007 med ca 700 deltakende barn
- 4 foredrag ved Universitet i Agder (tidligere HiA)
- Deltatt på samling, Den Kulturelle Skolesekken

Veiledning

- 6 kurs i Urban Klatring med ca 140 8.klassinger og 4 lærere ved Grim Skole
- Samarbeid med Universitetet i Agder, fire folkehelsestudenter i praksis
- Arrangert fire Stjerneskinnsturer for til sammen 200 barne- og ungdomsskoleelever og cirka tjue lærere/foreldre. Dette var pedagogisk praksis for 4 friluftslivsstudenter UiA
- Tur i Skråstadheia, veiledning for friluftsstudenter ved Universitetet i Agder
- Samarbeid med Høgskolen i Telemark, én student i praksis
- Eksamenssensor for Utefag muntlig hovedeksaminering ved Universitetet i Agder
- Aktivitetsdag med 60 elever og 6 lærere på Randøya, Skolen På Topp

Rådgivende virksomhet

- Rådgivende virksomhet til Kristiansand kommunes Aktiv ute-prosjekt
- Rådgivning, bygging og byggeledelse aktivitetsløyper hos Aktiv Ute-skoler
- Friluftsfaglig rådgivning og veiledning ved henvendelser fra lærere og skolepersonell i regionen

Økonomisk bidrag til naturskole fra: Fylkesmannen i Vest-Agder, Friluftsrådenes Landsforbund, Fylkesmannen i Aust-Agder, Vest-Agder Fylkeskommune og Partnerskap for folkehelse.

Naturlos

Naturlosprosjektet er nå gjennomført for 12. året på rad. Det er et samarbeidsprosjekt mellom Midt-Agder Friluftsråd, Kristiansand og Opplands Turistforening, Skogselskapet i Vest-Agder, Friluftsrådet Region Mandal og Lister Friluftsråd. Midt-Agder Friluftsråd er sekretariat. På turene er der alltid med naturlos som forteller om natur og lokal kultur. Ulike lag og foreninger står for arrangementene.

2007

- 125 turer i programmet
- Totalt ca 13.100 deltakere
- Programmet trykket i 75.000 eksemplarer
- Distribuert til alle husstander i Vest-Agder og Midt-Agder Friluftsråds medlemskommuner i Aust-Agder, samt fra vårt kontor til skoler og ulike organisasjoner
- God pressedekning
- Naturlos har egen nettside www.naturlos.no
- Midt-Agder Friluftsråd har stått som direkte arrangør/ medarrangør på 7 turer

Vegen videre

- Fortsette arbeidet med et godt innarbeidet og vellykket konsept
- Arbeide ennå mer målrettet i forhold til barn og unge
- Presentere Naturlos gjennom presse og media
- God bredde i distribusjonen, nå ut til alle
- Bruke Naturlos til synliggjøring av allemannsretten

Økonomisk bidrag til Naturlos fra: Vest-Agder fylkeskommune, Aust-Agder fylkeskommune, Kristiansand kommune Miljøvernavdelinga, Fylkesmannen i Vest-Agder Miljøvernavdelinga, Fylkesmannen i Aust-Agder Miljøvernavdelinga, Fylkesmannen i Vest-Agder Landbruksavdelinga, Fylkesmannen i Aust-Agder Landbruksavdelinga og Friluftsrådenes Landsforbund.

Friluftsliv for minoritetsgrupper

Midt-Agder Friluftsråd har arrangert Friluftsliv for minoritetsgrupper for syvende år på rad. Målet er naturopplevelse, helsegevinster og integrering i norsk kultur. Voksenopplæringene og flyktningmottak er viktige samarbeidspartnere. I formidlingen fokuseres det på det enkle norske friluftslivet gjennom pedagogiske tilpasninger til målgruppa. Det er temaer knyttet til natur og grunnleggende friluftsliv. Turene er både i nærmiljø og til særlig egnede lokaliteter hvor transporten dekkes av prosjektet.

2007

- Bedre faglig forankring i turenes innhold – formidling av natur og friluftsliv.
- Deltakerantallet har vært formidabelt! 525 elever og 51 lærere har vært med på tur. Dette er økning fra 380 elever og 36 lærere i fjor, som da var et rekordår.
- Tilbudt tolv turer hvorav det var deltakere på ti
- Meget positive tilbakemeldinger fra deltakerne

Vegen videre

- Videreutvikle det faglige innholdet i turene
- Opprettholde kvalitet i tilbudet
- Videreføre tiltaket

Økonomisk bidrag til friluftsliv for minoritetsgrupper fra: Vest-Agder fylkeskommune, Aust-Agder fylkeskommune, Fylkesmannen i Aust-Agder, Folkehelse i Agder og Friluftsrådenes Landsforbund.

58°NORD

Turkonsept for hele familien. Utvalgte områder med særegenheter i regionen skal oppsøkes og deltakerne løse ulike oppdrag. Områdene og oppdragene er presentert i et hefte med kart, omtaler, bilder og GPS koordinater. Alle deltakere som lykkes med oppdragene premieres med turkopp eller friluftskart.

2007

- Ferdig utvikling av konseptet
- Finansiering og samarbeidsrelasjoner
- Designe og produsere hefte, tavler og nettpresentasjon
- Markedsføringsplan – kontakter i regionale media
- Lansering ved utgangen av året

Vegen videre

- 58°NORD skal være tilgjengelig for publikum til 2010.
- Regelmessig markedsføring/omtale
- Vurdere videreføring etter 2 år

Økonomisk bidrag til 58°NORD fra: Fylkesmannen i Aust-Agder, Fylkesmannen i Vest-Agder, Vest-Agder fylkeskommune, Statskog og Friluftsrådenes Landsforbund.

Helse i hundremeterskogen

Helse i hundremeterskogen er et samarbeidsprosjekt mellom flere rehabiliteringsinstitusjoner og et friluftsråd. Målet har vært tilrettelegging av naturområder for å bruke friluftsliv i sammenheng med rehabilitering og bedre helse og livskvalitet. Takket være bidraget på kr 800 000 fra Stiftelsen Helse og Rehabilitering har mange institusjoner som før ikke hadde muligheter til friluftsliv i nærmiljøet, fått flotte områder som nå er tilgjengelig for alle. Prosjektmidlene har blitt brukt på turveger, samlingsplasser med benker og bålgruer, hvilebenker langs turvegene, utsiktsplasser, ei flott barnetilpasset tauløype og sikringsgjerde. Midt-Agder Friluftsråd har hatt prosjektlederansvar for prosjektet.

2007

- Avtaler for ansvar, finansiering og drift av tilrettelegginger og naturområdet.
- Gjennomføre planer for de ulike tilrettelegginger i det aktuelle naturområdet, herunder: gapahuker, turveier, benker, bord, bålgruer, sikringsgjerder, utsiktspunkter og tauløype.

Vegen videre

- Gjennomføre formell åpning av turområdet april 2008.
- Prosjektet avsluttes for Midt-Agder Friluftsråd ved utgangen av 2007.
- Andre aktører overtar ansvar og drift av området.

Økonomisk bidrag til Helse i hundremeterskogen fra: Stiftelsen Helse og Rehabilitering, samt Sørlandet Sykehus for rehabilitering, Vest-Agder Klinikken, Kristiansand sanitetsforening og Midt-Agder Friluftsråd.

Faksimile fra Fædrelandsvennen 20. juni 2007

Rondtforbi på Sørlandet

Odd I. Uleberg	Jostein Blokhus	Johs Bjørkeli	Aksel Faag	Torbjørn Witzøe
KRISTIANSAND 38 11 36 48	**LILLESAND** 38 11 35 73	**VALLE** 90 06 47 70	**MANDAL** 38 11 35 42	**LYNGDAL** 90 87 07 18

Tips oss på tlf. 992 13000 eller epost: rondtforbi@fvn.no

Hurra for friluften

400 skolebarn jublet over at vi har så uendelig mye friluft å glede oss over i dette landet – og nøt den i Hellevika.

SØGNE
▸ HELLEVIKA

For hva var mer naturlig enn å feire 50-årsdagen for Friluftsloven i Hellevika – det nydelige stedet langs Langenes-landet som vi eier alle sammen i Søgne, Songdalen, Vennesla, Kristiansand, Lillesand, Birkenes, Iveland og Evje og Hornnes.

UTROLIG FLOTT. – Vi har det utrolig flott når vi tenker oss om. Retten til å gå hvor vi vil i naturen, er jo ikke noe så mange land har, sa Marit Tambini fra Hunsfoss skole.

Sammen med venninnene Birta Runarsdottir og Trine Honnemyr syntes hun det var deilig med en soldag ved sjøen. Men jentene var også opptatt av at friluftsloven og allemannsretten faktisk er verd å feire – og de bedyret at de går tur rett som det er, før de slo over i en litt mistenkelig, avslørende latter.

Det var Midt-Agder Friluftsråd som arrangerte feiringen med natursti, god mat og god tid til både soling og bading.

Morgan Mortensen fra Kristiansand benyttet sjansen til å lure seg litt unna. Han løp rundt i vannet og sprutet – og bare nøt den deilige stranda i Hellevika.

FEIRET: Retten til å gå hvor en vil i skog og mark, er verd å feire, mener (fra venstre) Birte Runarsdottir, Trine Honnemyr og Marit Tambini fra Vennesla. FOTO: ODD I.R. ULEBERG

HELDIGE. Ordførerne fra både Vennesla, Evje og Hornnes, Songdalen og Søgne var med på feiringen, og som Torhild Bransdal fra Vennesla sa:

– Vi er heldige her sør. Vi kan komme ut til dere på kysten og nyte om sommeren. Om vinteren kan dere komme til oss og nyte flotte skiløyper.

Politikere sier ofte mye rart, men dette var da innertier av godt budskap, eller?

De 400 elevene klappet i hvert fall heftig. . .

ODD I.R. ULEBERG

NYDELIG: Morgan Mortensen hoppet litt over feiringen av friluftsloven og benyttet den heller i praksis. Det er nydelig i Hellevika.
FOTO: ODD I.R. ULEBERG

Mediaprosjektet

Tiltak for å få Midt-Agder Friluftsråd mer fram i media og derigjennom økt fokus på det allmenne friluftslivet. Opprinnelig et prosjekt i 2006, men videreført som også i 2007.

2007

- Bidratt med turtips, turspørsmål og Veiviser-premie ukentlig i Fædrelandsvennens helgemagasinspalteTurtips.
- Reportasjer i Fædrelandsvennens Turtips og andre medier.
- 5 turreportasjer i TVSør helgemagasin morrakvisten
- Medieberedskap – høy prioritet på forespørsler om friluftssaker.

Vegen videre

- Mediearbeidet inngår i ordinær drift.

Økonomisk bidrag til mediaprosjektet fra: Vest-Agder fylkeskommune, Aust-Agder fylkeskommune, Fylkesmannen i Aust-Agder og Fylkesmannen i Vest-Agder (for 2006).

Friluftsloven 50 år

Arrangement, mediedekning og artikkel som markering av friluftslovens jubileum i 2007.

2007

- Arrangement for 450 6.klassinger med lærere og foreldre fra alle våre medlemskommuner i Helleviga
- Fest med sunn mat og drikke, kopper og sitteplater til alle
- Natursti med spørsmål fra allemannsretten, pengepremie til beste klasse
- Velkomst med 4 ordførere i vår region
- Mediedekning av TV Sør, NRK Sørlandet og Fædrelandsvennen
- Utfyllende, 2 siders reportasje om allemannsretten i Fedrelandsvennen
- MAF bidro også med selvforfattet artikkel om friluftslovens jubileum i Kristiansand og Opplands Turistforenings medlemsblad

Vegen videre

- Fremheve friluftsloven og dens formål i høvelige sammenhenger

Økonomiske bidrag til arrangement: Fylkesmannen i Vest-Agder, Vest-Agder fylkeskommune, Folkehelse i Agder (avd. Aust-Agder) og Statskog.

Folkehelse Kristiansand

Folkehelse Kristiansand (tidligere omtalt som folkehelseforum) leier 50% stilling av Midt-Agder Friluftsråd for å bidra og lede ulike aktiviteter og lavterskeltiltak. Dette samarbeidet går nå inn i sitt femte år.

2007

- Opp av Go'stolen – sosial seniormosjon ukentlig i Badmintonhallen og Sukkevannhallen, prosjektledelse.
- Skolen på topp - toppturer i nærområdet for alle ungdomsskoler i Kristiansand, prosjektledelse.
- Aktiv Ute – kompetanse og rådgivning på friluftstiltak og tilrettelegging for naturbasert fysisk aktivitet og Læring i friluft.
- Trilletur – ukentlig turtilbud på dagtid for foreldre med barn i vogn.
- Stavgang – koordinering av stavgangaktivitet i Kristiansand. Kurs og opplæring.
- Ung i Friluft – planlagt prosjekt som skal tilby arbeidssøkende ungdommer friluftsaktivitet på dagtid.
- Annet – faglig bistand i øvrige prosjekter og tiltak i regi av Folkehelse Kristiansand.

Vegen videre

- Fortsette samarbeidet, videreføre og initiere aktivitetsprosjekter.

Ropstadknuten, grønne næringer og friluftsliv

Kartleggingsprosjekt for utvikling av områdene i tilknytning til Ropstadknuten.

2007

- Prosjektrapport ferdigstilt 2006, benyttet til presentasjon av ulike tiltak i 2007.

Badebåten

Badebåten trafikkerer strekningen Kristiansand sentrum – Østre Randøya, med enkelte stopp underveis i sommersesongen. Ruten har vært i drift i 3 sesonger. Dette gjør de store, ikke-landfaste friområdene i Kristiansands skjærgård tilgjengelige for de som ikke har egen båt og turister.

2007

- Badebåt i fast rute i sommersesongen
- Ny og mer sentral kaiplass ved kai 6 i Kristiansand sentrum
- Kristiansand kommune, Midt-Agder Friluftsråd og Destinasjon Sørlandet har bidradd økonomisk til driften
- Midt-Agder Friluftsråd har drevet aktiv markedsføring
- Universell utforming av tilbudet er gjennomført

Vegen videre

- Videreføre tilbudet
- Kristiansand kommune, Midt-Agder Friluftsråd og Destinasjon Sørlandet stiller økonomisk garanti for driften
- Intensivere markedsføring
- Fortsatt kaiplass ved kai 6

Informasjonsarbeid og markedsføring

Informasjonsarbeid og markedsføring er viktige elementer for å nå Midt-Agder Friluftsråds overordna mål.

Presentasjon

2007

- Midt-Agder Friluftsråd har avholdt ulike typer presentasjoner av organisasjonen til blant andre Universitetet i Agder, ulike organisasjoner og politiske organer.
- Påbegynt presentasjon i alle kommunestyrer etter valget høsten 2007.

Vegen videre

- Videreføre og intensivere arbeidet
- Presentasjon i alle kommunestyrer etter valget høsten 2007

Medieomtale

2007

- Midt-Agder Friluftsråd og vår virksomhet har vært omtalt flere ganger i regionale og lokale medier.
- Faglig bidrag til blant annet TV Sør, Sørlandssendinga og Fædrelandsvennen
- Se også medieprosjektet

Vegen videre

- Delta på kurs i mediehåndtering
- Bli enda mer synlig i regionale og lokale medier
- Profilere det allmenne friluftslivet

Annonsering

2007

- Midt-Agder Friluftsråd bruker i noen grad annonsering for å profilere våre tiltak. Alle naturlosturene blir annonsert, enten i lokalaviser, regionalaviser eller begge deler.

Vegen videre

- Annonsere utvalgte produkter/tiltak ved høvelige anledninger.

Nettside

Midt-Agder Friluftsråd har siden 2005 hatt ny nettside. Denne er tilpasset publikums behov for rask og enkel tilgang til informasjon om friluftsliv i regionen.

2007

- Videreutvikling av nettsida – oppdateringer av all type informasjon.
- Alltid oppdatert føremelding gjennom hele sesongen.

Vegen videre

- Opprettholde høyt nivå på kvalitet og tilgjengelighet på nettsida.
- Fjerne eller oppdatere gammel informasjon fortløpende.
- Interne kurs i bruk av nettsida som informasjonskanal.

Bøker

2007

- Salg og distribusjon av Veiviseren.
- Veiviseren er profilert hver lørdag våren 2007 i Fædrelandsvennens helgemagasin.

Vegen videre

- Arbeide for realisering av Veiviseren 2 (Midt-Agder Friluftsråds medlemskommuner i Aust-Agder).
- Bidragsyter og støttespiller i relevante bokprosjekter for regionenes friluftsliv.

Kart

Midt-Agder Friluftsråd bidrar til utgivelse, distribusjon og salg av turkart i regionen. Vi har kartbank over O-kart i regionen.

2007

- Salg og distribusjon av turkart i regionen.

Deltakelse

Planarbeid

2007

- Gitt uttalelser til 9 planer/saker der regionale friluftsinteresser er involvert.
- Faglig bidrag til Kommunedelplan idrett og friluftsliv i Songdalen.
- Deltakelse i utarbeidelsen av Strategi dokument for Folkehelseforum i Kristiansand, Grønnstruktur utvalg.
- Deltakelse i utarbeidelsen av Adferdsregler i bymarkene, Kristiansand.
- Deltakelse i utarbeidelsen av Flerbruksplan for Skråstadheia.

Vegen videre

- Gi uttalelser til, og delta i arbeidet med planer og saker der regionale friluftsinteresser er involvert.

Råd og utvalg

Midt-Agder Friluftsråd deltar blant annet i:

- Folkehelseforum i Kristiansand
- Vassdragsrådet for nedre Otra
- Tilsynsnemda for Skjærgårdsparken
- Forum for natur og friluftsliv i Agder
- Arbeidsgruppe for videre utnyttelse av Randøya
- Arbeidsgruppe for Skråstadheia
- Arbeidsgruppe for utviklingen i Ogge
- Styringsgruppe Stedsutvikling på Bringsvær
- Naturloskomiteen
- Sykkelrute Nr.3
- Utviklingsgruppe for Romsviga
- Klimaforum Kristiansand
- Styret i Sandripheia Fritidspark

Turarrangementer

- Vandring gjennom Skråstadheia (Naturlostur)
- Randøyadagen (Naturlostur)
- Sykkeltur rundt Ogge (Naturlostur)
- Donevandring i Søgne (Naturlostur)
- Sopptur ved Ogge (Naturlostur)
- Høst i Hovedturløypa (Naturlostur)
- Nissefest i Helleviga (Naturlostur)
- Se for øvrig arrangement under de ulike prosjektbeskrivelsene.

Konferanser

- Regional medarrangør og deltaker på Friluftslivskonferansen 2007

Regnskap

Driftsregnskap

	note	2007	BUDSJETT	2006
Driftsinntekter				
Driftstilskudd	1	-1 975 770	-2 260 155	-1 986 840
Andre tilskudd, prosjekter mv	1	-2 198 000	-3 410 000	-1 456 125
Div. andre inntekter	1	-551 008	-291 000	-168 847
MVA-kompensasjon	1	-431 897		-133 882
Sum driftsinntekter		**-5 156 675**	**-5 961 155**	**-3 745 694**
Driftsutgifter				
Lønn og sosiale utgifter	1	2 149 482	2 295 486	1 911 194
Kjøp varer/tjenester	1	2 321 469	3 936 600	932 760
Komp.berettiget mva på driften	1	431 897		0
Andre driftsutgifter		0		284 933
Kalkulatoriske avskrivninger	2			
Sum driftsutgifter (ekskl renter)		**4 902 848**	**6 232 086**	**3 128 887**
Driftsresultat		**-253 827**	**270 931**	**-616 807**
Finansinntekter				
Renteinntekter		-136 260	-80 000	-56 176
Sum finansinntekter		**-136 260**	**-80 000**	**-56 176**
Finansutgifter				
Renteutgifter		149	0	0
Sum finansutgifter		149	0	0
Motpost avskrivninger		0	0	0
Ordinært resultat		**-389 938**	**190 931**	**-672 983**
Interne finansieringstransaksjoner				
Avsetninger		-389 938		-672 983
Bruk av tidligere avsetninger		152 340	190 931	
Sum		-237 598		-672 983
Regnskapsmessig resultat		**0**	**0**	**0**

Investeringsregnskap

Utgifter				
Investering i bygninger, inventar og utstyr		152 340	0	0
Sum finansieringsbehov		**152 340**	**0**	**0**
Finansiering				
Bruk av lån		0	0	0
Bruk av tidligere avsetninger, fond		152 340	0	0
Bruk av likviditetsreserve		0	0	0
Sum finansiering		**152 340**	**0**	**0**

Balanse

Eiendeler	note	2007	2006
Anleggsmidler			
Friareal Søgne	2	100 000	100 000
Friareal Søgne	2	158 794	158 794
Dagsturhytte Sødalsmyra	2	90 540	
Båt	2	61 800	
Sum anleggsmidler		**411 134**	**258 794**
Omløpsmidler			
Til gode mva		447 418	133 882
Kundefordringer		122 485	
Kasse/bank		2 377 298	2 538 396
Sum omløpsmidler		**2 947 201**	**2 672 278**
Sum eiendeler		**3 358 335**	**2 931 072**

Egenkapital og gjeld

Egenkapital			
Disposisjonsfond	3	2 532 140	2 294 542
Bundne driftsfond		0	0
Ubundne kapitalfond		0	0
Bundne kapitalfond		0	0
Kapitalkonto (EK)	4	411 134	258 794
Likviditetsreserve		0	0
Sum egenkapital		**2 943 274**	**2 553 336**
Langsiktig gjeld			
Sum langsiktig gjeld		**0**	**0**
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		3 572	0
Offentlig gjeld og feriepenger		283 112	343 736
Annen kortsiktig gjeld		34 000	34 000
Skattetrekk		94 377	0
Sum kortsiktig gjeld		**415 061**	**377 736**
Sum gjeld og egenkapital		**3 358 335**	**2 931 072**

Noter

0. Regnskapsprinsipper

Midt-Agder friluftsråd er en interkommunal sammenslutning (kommuneloven §27). Regnskapet er valgt å presenteres i henhold til forskrift om årsbudsjett, åreregnskap og årsberetning for interkommunale selskaper av 17.12.1999.Regnskap og budsjett skal baseres på det såkalte anordningsprinsippet:"Alle kjente utgifter/ utbetalinger i året skal tas med i drifts- og investeringsregnskapet for vedkommende år, enten de err betalt eller ikke når regnskapene avsluttes. Alle inntekter og utgifter skal budsjetteres og regnskapsføres brutto. Det skal ikke gjøres fradrag for inntekter som direkte vedrører utgiftspostene.

1. Spesifikasjon av inntekter og utgifter.

Spesifikasjon av tilskudd

Tilskudd Kristiansand kommune (inkl spillemidler Kytjønn-Øygarden)	1 003 570	
Tilskudd Vennesla kommune	125 810	
Tilskudd Søgne kommune (inkl spillemidler do Romsviga)	137 340	
Tilskudd Songdalen kommune	57 100	
Tilskudd Iveland kommune	11 700	
Tilskudd Evje og Hornnes kommune	33 120	
Tilskudd Lillesand kommune	90 300	
Tilskudd Birkenes kommune	43 830	
Tilskudd Vest-Agder fylkeskommune (inkl Naturlos,friluftsloven 50 år mv)	649 000	
Tilskudd Vest-Agder fylkesmannen miljøvernavd (dr.midler Helleviga)	160 000	
Tilskudd Aust-Agder fylkeskommune (inkl Naturlos mv)	147 000	
Tilskudd Friluftsårdets landsforbund (Naturlos, adm støtte mv)	765 000	
Tilskudd Helse- og rehabilitering	800 000	
Tilskudd Fysak	100 000	
Tilskudd Sørlandet sykehus (Helse i 100-m skogen)	50 000	**4 173 770**

Spesifikasjon av inntekter

Salgsinntekter kiosk	100 981	
Inntekter Veiviseren/kart	386 893	
Leieinntekter	18380	
Andre driftsinntekter	44 755	
Momskompensasjon	431 897	**982 906**

Spesifikasjon av utgifter

Varekjøp kiosk	82 173
Lønn og sosiale kostnader	2 149 482
Lokalkostnader	23 973
Leasingkostnader	14 588
Verktøy/utstyr mv	14 647
Kostnader relatert til turløyper	213 959
Kostnader relatert til Hellevik	179 179
Kostnader relatert til Hellevika & Randøya kiosk	8 309
Kostnader relatert til sykkelprosjekt	6 140
Kostnader relatert til Naturlos	282 265
Kostnader relatert til Naturlosskolen	119 595
Kostnader relatert til Utsiktspunkt	29 200
Kostnader relatert til Naturlos for fremmedspråklige	43 198
Kostnader relatert til Romsviga	103 795

Kostnader relatert til Leir Ogge	202	
Kostnader relatert til Kongsgård Friluftsområde	632 492	
Kostnader relatert til dagsturhytte Sødalsmyra	35 170	
Kostnader relatert til 58 grader nord	46 802	
Kostnader relatert til Randøya	26 074	
Diverse vedlikeholdkostnader	5 250	
Fremmede tjenester (regnskap, revisjon og rådgivning)	133 272	
Administrasjonskostnader	96 477	
Reisekostnader	95 182	
Annonse- og reklamekostnader	62 020	
Øvrige driftskostnader (kont, gaver, forsikr, gebyr)	67 503	**4 470 947**

(utgiftene er oppført uten kompensjonsberretiget mva, dvs netto u/mva)
(alle prosjektkostnader er uten lønn. Dette er samlet i posten Lønn og sosiale utgifter)

2. Anleggsmidler

	Båt	Hytte Sødal	Tomter	Sum
Kostpris 01.01.07	0	0	258 794	258 794
Anskaffelser i året	61 800	90 540		152 340
Akk avskrivninger				0
Bokført verdi 31.12	61 800	90 540	258 794	411 134
Årlig avskrivning				

Det foretas ingen avskrivninger av båt & hytte for 2007 ihht regnskapsforskriftene.
Tomter avskrives ikke

3. Fond

Spesifikasjon av disposisjonsfond:

Disposisjonsfond 01.01.07	2 294 542
Bruk av fond	-152 340
Årets resultat	389 938
Disposisjonsfond 31.12.07	**2 532 140**

4. Kapitalkonto.

Spesifikasjon av kapitalkonto:

Anleggsmidler	411 134
Sum kapitalkonto	**411 134**

Kristiansand 15.04.2008
for Midt-Agder Friluftsråd

Bjørn Ropstad
styrets leder

Per Svein Holte
daglig leder

KRISTIANSAND REVISJONSDISTRIKT IKS
Kristiansand Søgne Songdalen Vennesla

Til
Styret i Midt-Agder Friluftsråd

REVISJONSBERETNING FOR 2007

Vi har revidert årsregnskapet for Midt-Agder friluftsråd for regnskapsåret 2007, som viser et ordinært resultat på kr 389.938 og et regnskapsmessig resultat på kr 0. Årsregnskapet består av driftsregnskap, investeringsregnskap, balanseregnskap, økonomiske oversikter og noteopplysninger. Kommuneloven med tilhørende regnskapsbestemmelser i forskrift om årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for interkommunale selskaper og god kommunal regnskapsskikk i Norge, er anvendt ved utarbeidelsen av regnskapet. Årsregnskapet er avgitt av samarbeidets styre og daglig leder. Vår oppgave er å uttale oss om årsregnskapet og øvrige forhold i henhold til kommuneloven og forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner mv.

Vi har utført revisjonen i samsvar med kommuneloven, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder revisjonsstandarder vedtatt av Den norske Revisorforening. Revisjonsstandardene krever at vi planlegger og utfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon. Revisjon omfatter kontroll av utvalgte deler av materialet som underbygger informasjonen i årsregnskapet, vurdering av de benyttede regnskapsprinsipper og vesentlige regnskapsestimater, samt vurdering av innholdet i og presentasjonen av årsregnskapet. I den grad det følger av god kommunal revisjonsskikk omfatter revisjon også en gjennomgåelse av samarbeidets økonomiforvaltning og den interne administrative kontroll. Vi mener at vår revisjon gir et forsvarlig grunnlag for vår uttalelse.

Vi mener at

- årsregnskapet er avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et uttrykk for samarbeidets økonomiske stilling 31. desember 2007 og for resultatet i regnskapsåret i overensstemmelse med god kommunal regnskapsskikk i Norge

- ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god kommunal regnskapsskikk i Norge

Uten at det har betydning for konklusjonen i avsnittet over, vil vi presisere at samarbeidet ikke har beregnet årets pensjonskostnad, premieavvik, pensjonsmidler og pensjonsforpliktelse etter bestemmelsene i §13 i forskrift om årsregnskap og årsberetning. Videre presiseres at det på trekkonto bank ikke var innestående nok midler til å dekke skyldig skattetrekk pr 31.12.07.

Kristiansand 16. april 2008

Anne H. Grunni

Anne Helene Grunni
oppdragsansvarlig - registrert revisor

Postadr.: Serviceboks 417, 4604 Kristiansand
Kontoradr.: Tollbodgt 6
Org.nr.: NO 987 183 918
Hovedkontor Kristiansand Søgne Songdalen Vennesla
Telefon: 38 07 27 00
Telefaks: 38 07 27 20
e-post: post.revisjonen@kristiansand.kommune.no

Budsjett 2008

	Budsjett
Driftsinntekter	**2008**
Kristiansand kommune	935 000
Vennesla kommune	152 000
Søgne kommune	118 000
Songdalen kommune	70 000
Birkenes kommune	53 000
Iveland kommune	15 000
Evje og Hornnes kommune	40 000
Lillesand kommune	110 000
Vest-Agder fylkeskommune	320 000
Aust-Agder fylkeskommune	54 000
Friluftsrådenes Landsforbund	390 000
Fylkesmannes miljøvernavdeling i Vest-Agder	250 000
Andre tilskudd, prosjektmidler	2 800 000
Diverse inntekter, Veiviseren, kart og annet	180 000
Salgsinntekter, kafeer	150 000
Sum driftsinntekter	**5 637 000**

Netto renteinntekter	**150 000**

Driftsutgifter	
Lønn og feriepenger	1760 000
Arbeidsgiveravgift	311 000
Styrehonorarer	45 000
Bilgodtgjørelse	55 000
Pensjonspremie	170 000
Regnskap, revisjon og rådgivning	100 000
Kurs og reiser	130 000
Annonser	20 000
Kontorrekvisita og utstyr	40 000
Telefon og porto	45 000
Tidsskrifter	5 000
Representasjon og servering	6 000
Forsikring	35 000
Kontingent, Friluftsrådenes Landsforbund	45 000
Drift og tilskudd - løyper	200 000
Drift av Friluftsparken i Søgne	300 000
Randøya - drift	50 000
Kafeene i Helleviga og på Randøya	110 000
Skilting og informasjon	35 000
Leieutgifter	35 000
Diverse utgifter	15 000
Prosjektutgifter	2 568 000
Sum driftsutgifter	**6 080 000**

Prosjektutgifter	
Naturlos	290 000
Opptrykk Veiviseren og Friluftskart	200 000
Naturskole	250 000
Friluftsliv for minoritetsgrupper	90 000
Regionale sykkelruter	75 000
Badebåt	25 000
Naturskoleleir Ogge	888 000
Dagsturhytta på Sødalsmyra	750 000
Sum prosjektutgifter	**2 568 000**
Sum driftinntekter	5 637 000
Sum driftsutgifter og prosjektutgifter	6 080 000
Driftsresultat	**-443 000**
Renteinntekter	**150 000**

Friluftsparken

Midt-Agder Friluftsråd

www.midt-agderfriluft.no